

Procedura postępowania w przypadku zachowań agresywnych ucznia

I. Działania interwencyjne

1. Nauczyciel podejmuje próbę wyciszenia agresywnego zachowania ucznia poprzez rozmowę (zgodnie z załącznikiem nr 1 do procedury).
2. W przypadku braku efektu rozmowy nauczyciel niezwłocznie zawiadamia pedagoga, psychologa, dyrektora szkoły lub innego nauczyciela w celu uzyskania wsparcia w działaniach interwencyjnych. Zawiadomienie może nastąpić telefonicznie lub za pośrednictwem ucznia.
3. Po przybyciu dodatkowego pracownika szkoły uczeń zostaje wyprowadzony z zajęć i skierowany do gabinetu pedagoga / psychologa szkolnego lub innego wyznaczonego miejsca.
W sytuacji braku takiej możliwości nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo pozostałym uczniom poprzez ich wyprowadzenie z sali lekcyjnej pod opieką innego nauczyciela.
4. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dopuszcza się zastosowanie przez nauczyciela krótkotrwałego przytrzymania ucznia w celu zapobieżenia dalszej agresji.
Zdarzenie należy udokumentować w formie notatki służbowej przekazanej dyrektorowi szkoły.
5. O zaistniałej sytuacji niezwłocznie informuje się rodziców (opiekunów prawnych) ucznia.
6. W przypadku wystąpienia szczególnie nasilonych zachowań agresywnych (np. groźby karalne, przemoc fizyczna, silne pobudzenie uniemożliwiające opanowanie sytuacji) nauczyciel lub inny pracownik szkoły:
 - o informuje rodziców (opiekunów prawnych) i wzywa ich do bezzwłocznego stawienia się w szkole,
 - o wzywa odpowiednie służby, w szczególności Policję lub Pogotowie Ratunkowe.
7. W przypadku powtarzających się zachowań agresywnych szkoła może zwrócić się do rodziców (opiekunów prawnych) o podpisanie oświadczenia (załącznik nr 2 do procedury) dotyczącego zapoznania się z zasadami postępowania w sytuacjach zagrożenia, w tym możliwości zastosowania przez pracownika szkoły krótkotrwałego przytrzymania ucznia w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Oświadczenie ma charakter dobrowolny.
8. Brak podpisania oświadczenia, o którym mowa w pkt 7, nie wstrzymuje podejmowania przez szkołę działań interwencyjnych wynikających z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i pracownikom. W sytuacjach zagrożenia szkoła podejmuje adekwatne działania, w tym może wezwać odpowiednie służby.

9. Każde zdarzenie wymagające interwencji powinno być odnotowane w dokumentacji szkolnej.
-

II. Działania wychowawcze i profilaktyczne

10. Organizuje się spotkanie zespołu wychowawczego (wychowawca, pedagog, psycholog, dyrektor) z udziałem rodziców (opiekunów prawnych) w celu ustalenia form wsparcia i oddziaływań wobec ucznia.
 11. W przypadku utrzymujących się zachowań agresywnych oraz braku współpracy ze strony rodziców szkoła może skierować wniosek do właściwego sądu rodzinnego o wgląd w sytuację ucznia i zastosowanie odpowiednich środków wychowawczych.
 12. Osoba podejmująca interwencję, która nie jest wychowawcą klasy, zobowiązana jest do niezwłocznego poinformowania wychowawcy ucznia o zdarzeniu.
-

III. Zasady ogólne

- Reakcja na zachowania agresywne powinna być adekwatna do stopnia zagrożenia, okoliczności zdarzenia, wieku oraz możliwości psychofizycznych ucznia.
- Posiadanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub opinii wydanej przez właściwą poradnię psychologiczno-pedagogiczną wiąże się z dostosowaniem metod pracy oraz sposobów reagowania ze strony nauczycieli i pracowników szkoły, jednak nie zwalnia ucznia z obowiązku przestrzegania zasad współżycia społecznego oraz postanowień statutu szkoły.
- Nauczyciel, jako funkcjonariusz publiczny, podlega ochronie prawnej przewidzianej w Kodeksie karnym. Naruszenie nietykalności cielesnej, znieważenie lub kierowanie gróźb karalnych wobec nauczyciela może stanowić przestępstwo.

Skrócona procedura postępowania w przypadku zachowań agresywnych ucznia

1. Reakcja nauczyciela

- Podejmij próbę wyciszenia ucznia poprzez spokojną rozmowę.
- W razie braku efektu wezwij wsparcie (pedagog, psycholog, dyrektor, inny nauczyciel).

2. Zapewnienie bezpieczeństwa

- Odizoluj ucznia od grupy (np. skieruj do pedagoga/psychologa).
- Jeśli to niemożliwe — wyprowadź pozostałych uczniów pod opiekę innego nauczyciela.

3. Działania interwencyjne

- W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dopuszcza się krótkotrwałe przytrzymanie ucznia wyłącznie w celu zapewnienia bezpieczeństwa.
- Działanie musi być adekwatne, proporcjonalne i nienaruszające godności ucznia.

4. Powiadomienia

- Niezwłocznie poinformuj rodziców/opiekunów prawnych.
- W sytuacjach poważnych (agresja fizyczna, groźby, brak kontroli zachowania) wezwij:
 - rodziców/prawnych opiekunów
 - Policję i/lub
 - Pogotowie Ratunkowe.

5. Dokumentacja

- Sporządź notatkę służbową zawierającą:
 - datę i miejsce zdarzenia,
 - opis sytuacji,
 - podjęte działania.
- Przekaż ją dyrektorowi szkoły.

6. Działania po zdarzeniu

- Poinformuj wychowawcę klasy.
- Zorganizuj spotkanie z rodzicami (zespół wychowawczy).
- Zapewnij wsparcie psychologiczno-pedagogiczne uczniom.

7. Działania długofalowe

- W przypadku powtarzających się zachowań agresywnych:
 - podejmij współpracę z rodzicami,
 - wdrażaj działania wspierające,

- w razie potrzeby skieruj sprawę do sądu rodzinnego.
-

Zasady ogólne

- Najważniejsze jest bezpieczeństwo uczniów i pracowników szkoły.
- Reakcja musi być adekwatna do sytuacji, wieku i możliwości ucznia.
- Każdy przypadek należy traktować indywidualnie.
- Procedura stanowi uzupełnienie zapisów Statutu Szkoły.

Instrukcja dla nauczyciela – jak reagować w sytuacji niebezpiecznego zachowania ucznia

Cel

Celem działania nauczyciela jest zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi przejawiającemu zachowania agresywne lub impulsywne oraz pozostałym uczestnikom zajęć.

1. Reakcja werbalna (instrukcja zatrzymująca)

1. Wydaj krótką, jasną i jednoznaczną instrukcję ukierunkowaną na zatrzymanie niebezpiecznego zachowania, np.:
„Połóż nożyczki na stole”, „Opuść ręce”, „Usiądź spokojnie”.
 2. W razie potrzeby powtarzaj komunikat spokojnym tonem (tzw. „zdarta płyta”), bez wchodzenia w dyskusję.
-

2. Postawa nauczyciela

1. Zbliź się do ucznia w sposób spokojny, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
 2. Mów spokojnie, stanowczo i jasno, unikając krzyku oraz nadmiernie emocjonalnych reakcji.
 3. Zachowuj opanowanie – Twoja postawa powinna wzmacniać poczucie bezpieczeństwa ucznia.
-

3. Organizacja bezpiecznej przestrzeni

1. W przypadku zagrożenia dla innych uczniów:
 - odizoluj ucznia przejawiającego agresję lub
 - wyprowadź pozostałych uczniów z sali pod opieką innego nauczyciela.
 2. Ogranicz liczbę bodźców – zapewnij możliwie spokojne i bezpieczne otoczenie.
 3. Stosuj krótkie komunikaty wspierające, np.:
„Jesteś bezpieczny”, „Pomogę ci się uspokoić”, „Oddychaj spokojnie”.
-

4. Działania fizyczne (ostateczność)

1. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dopuszcza się zastosowanie krótkotrwałego przytrzymania ucznia wyłącznie w celu zapobieżenia dalszej agresji.
 2. Działanie to:
 - ma charakter wyjątkowy i interwencyjny,
 - powinno być adekwatne do sytuacji,
 - nie może naruszać godności ucznia ani powodować bólu.
 3. Po zastosowaniu interwencji należy niezwłocznie poinformować dyrektora szkoły oraz sporządzić notatkę służbową.
-

OŚWIADCZENIE RODZICA / OPIEKUNA PRAWNEGO

Ja, niżej podpisany/a rodzic / opiekun
prawny ucznia uczęszczającego do klasy
..... w Szkole Podstawowej nr 4 w Bielsku-Białej .

oświadczam, że:

1. Zapoznałem/am się z „Procedurą postępowania w przypadku zachowań agresywnych ucznia” obowiązującą w szkole.
2. Przyjmuję do wiadomości, że w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia ucznia lub innych osób pracownicy szkoły są zobowiązani do podjęcia niezbędnych działań interwencyjnych.
3. Zostałem/am poinformowany/a, że w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia dopuszcza się zastosowanie przez pracownika szkoły krótkotrwałego przytrzymania ucznia wyłącznie w celu zapewnienia bezpieczeństwa.
4. Przyjmuję do wiadomości, że niniejsze oświadczenie ma charakter dobrowolny i nie ogranicza obowiązku szkoły do podejmowania działań wynikających z przepisów prawa, w szczególności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i pracownikom.
5. Zobowiązuję się do współpracy ze szkołą w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych.

.....
(data i podpis rodzica / opiekuna prawnego)